

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет организационих наука

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Подобност теме и кандидата Кристине Секе за израду докторске дисертације

Одлуком 05-01.br. 3/104-11..од..21.09.2016.године именовани смо за чланове Комисије за оцену теме и подобности кандидата **Кристине Секе** за израду докторске дисертације и научне заснованости теме „Социо-еколошки модел одрживог јавног здравља“.

На основу материјала приложеног уз Захтев кандидата, Комисија подноси следећи

РЕФЕРАТ

1. Подаци о кандидату

1.1. Биографски подаци

Кристина Секе је рођена 28. априла 1975. године у Кикинди, где је завршила гимназију „Душан Васиљев“ 1994. године. Санитарно-еколошки смер на Вишој медицинској школи у Београду завршила је 1998. године. Факултет организационих наука Универзитета у Београду, смер Менаџмент, уписује 2002. године. Дипломирала је 2007. године, са оценом 10 (десет) на дипломском испиту, када је одбранила дипломски рад под називом „Специфичности управљања јавним здравством“ и стекла звање дипломирани инжењер организационих наука.

Дипломске (мастер) академске студије наставља на Факултету организационих наука, на студијском програму за менаџмент, са просечном оценом 9.28 (девет и 28/100), где је одбранила завршни мастер рад под називом „Увођење социјалног маркетинга у институције јавног здравља у Србији“ са оценом 10 (десет) 2008. године.

Студент је докторских студија на Факултету организационих наука Универзитета у Београду, студијски програм Информациони системи и менаџмент, изборно подручје Менаџмент. На докторским студијама је положила све програмом предвиђене испите са просечном оценом 10 (десет).

Запослена је на Институту за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ од 1999. године, тренутно на месту сарадника за међународну сарадњу. Задужена је за сарадњу са међународним организацијама, као што су Европски центар за превенцију и контролу болести, Светском здравственом организацијом и другим организацијама, затим за припрему информација за стручну и ширу јавност, организацију конференција, за кризну комуникацију, и за друге активности. У претходном периоду (2010-2018. година) била је шеф Центра за комуникацију. Радила је на пословима припреме и спровођења Плана за кризне ситуације у јавном здрављу, на дефинисању Стандардних оперативних процедура у току кризних ситуација у јавном здрављу, на изради Стратешког плана Центра, на активностима епидемијског обавештавања, координацији и комуникацији ризика, комуникационим стратегијама у току ванредних ситуација, креирању симулационих вежби за евалуацију комуникационих планова и на другим активностима. Национални је фокал поинт за Међународни Здравствени Правилник за опште претње у јавном здрављу. До 2010. године била је сарадник у Центру за превенцију и контролу заразних болести, где је учествовала у активностима везаним за надзор над заразним болестима. Учествовала је у више научних и стручних конференција: *European Center for Disease Control, Simulation exercise, an overview of Emergency Operation Centre facilities within 24/7 activity approach and PRU briefing session week* (Стокхолм, Шведска, 2009), *International Health Regulations Core Capacity Tabletop Exercise Development and Public Health Management, World Health Organization*, (Анкара, Турска, 2011), *Academy of Communication Experience (ACE) for Scientists*, *Baltic Immunoprophylaxis Association and Vilnius University* (Вилнијус, Литванија, 2013), и другим. Била је учесник у више пројеката, између осталих: *Program to Strengthen Capacities to Respond to Public Health Emergencies in Serbia*, пројекат који је реализован 2011. године у сарадњи са Међународном Асоцијацијом националних Института за јавно здравље (*International Association of National Public Health Institutes*) и Агенцијом за заштиту здравља Велике Британије (*Health Protection Agency, UK*) на позицији директора пројекта; Програм за имплементацију концепта епидемијског обавештавања и система комуникације у складу са препорукама Европске уније, који је реализован од 2010 до 2014. године на позицији координатора пројекта и другим.

Говори енглески и служи се мађарским језиком.

1.2. Сечено научно–истраживачко искуство

Следи списак положених испита на докторским студијама са оценама и ЕСПБ бодовима:

Називи предмета	Оцена	ЕСПБ
Мултиваријациона анализа	10 (десет)	10
Статистика у менаџменту	10 (десет)	10
Мултимедијалне комуникације	10 (десет)	10
Е-здравство	10 (десет)	10
Одлучивање-изабрана поглавља	10 (десет)	10
Наука о менаџменту	10 (десет)	10
Систем менаџмента животном средином	10 (десет)	10
Менаџмент људских ресурса-изабрана поглавља	10 (десет)	10
Менаџерски стрес	10 (десет)	10

Кандидат је дана 20.12.2019. године успешно одбранила приступни рад на докторским академским студијама под називом „Социо-еколошки модел одрживог јавног здравља“.

Кристина Секе је, у сарадњи са другим ауторима, објавила више научних радова у међународним и домаћим часописима, као и у зборницима радова са међународних и домаћих конференција.

Научни часописи међународног значаја (Категорија M20):

- 1) Al-Lagilli SAM, Jeremic V, **Seke K**, Jeremic D, Radojicic Z. Evaluating the health of nations: a Libyan perspective. Libyan Journal of Medicine. 2011 2011;6. PubMed PMID: WOS:000296700900006. IF5=1.735; **M22**.
- 2) Janicijevic I, **Seke K**, Djokovic A, Filipovic J. Healthcare workers satisfaction and patient satisfaction - where is the linkage? Hippokratia. 2013 Apr-Jun;17(2):157-62. PubMed PMID: WOS:000322411500013. IF5=0.934; **M23**.
- 3) Jeremic V, **Seke K**, Radojicic Z, Jeremic D, Markovic A, Slovic D, et al. Measuring health of countries: a novel approach. Healthmed. 2011 2011;5(6):1762-6. PubMed PMID: WOS:000298663500055. IF5=0.151; **M23**.
- 4) Loncarevic G, Payne L, Kon P, Petrovic V, Dimitrijevic D, Knezevic T, **Seke K** et al. PUBLIC HEALTH PREPAREDNESS FOR TWO MASS GATHERING EVENTS IN THE CONTEXT OF PANDEMIC INFLUENZA (H1N1) 2009-SERBIA, JULY 2009. Eurosurveillance. 2009 Aug 6;14(31):14-7. PubMed PMID: WOS:000271462700004. IF5=6.221; **M21a**.
- 5) **Seke K**, Petrovic N, Jeremic V, Vukmirovic J, Kilibarda B, Martic M. Sustainable development and public health: rating European countries. BMC Public Health. 2013 Jan 28;13. PubMed PMID: WOS:000315043700001. IF5=3.275; **M21**.
- 6) Budimčić M, Seke K, Krsmanović S.O, Živić L. Auditory risk behaviours and hearing problems among college students in Serbia. Medicinski glasnik: official publication of the Medical Association of Zenica-Doboj Canton, Bosnia and Herzegovina. 2014. 11 2, 361-6; **M23**.

Зборници међународних научних скупова (Категорија M30):

- 1) Seke, K., Seke, R., Radojičić, Z., Janićić, R. Business and art-partnership on the way to Europe [in Serbian], SimOrg – Evropske integracije, Zbornik radova, Zlatibor, 2006.
- 2) Seke, K., Filipović, V., Radojičić, Z. Quantitative Methods and Modelling in Public Health, The 8th Balcan Conference on Operational Research, Belgrade-Zlatibor, Serbia, PROCEEDINGS, 2007, ISBN: 978-86-7680-126-8.
- 3) Seke, K., Filipović, V., Radojičić, Z. Social Marketing Doubts and Outsets in the Field Of Public Health in Serbia, World Social Marketing Conference, Brighton, Great Britain, 2008.
- 4) Seke, K., Filipović, V., Radojičić, Z. The Role of Strategic Planning in Public Health. Druga međunarodna konferencija o menadžmentu u zdravstvu-SEE HOSPITAL 2, Beograd, Srbija, 2008.
- 5) Dimitrijević, D., Grgić, B., Seke, K., Obrenović, J., Đurović, M. Epidemiology of Tetanus in Serbia, 2000-2008, European Scientific Conference on Applied Infectious Disease Epidemiology (ESCAIDE 2009), Stockholm, Sweden, 2009.
- 6) Dimitrijević, D., Obrenovic, J., Savkovic, S., Bulatovic, D., Grgic, B., Seke, K.: Suspected adverse events following immunization with pandemic H1N1 2009 influenza vaccine in Serbia, European Scientific Conference on Applied Infectious Disease Epidemiology (ESCAIDE 2010), Lisbon, Portugal, 2010.

- 7) Seke, K., Svitlica, N., Jovanović Milenković, M. Application of mathematical modelling in vaccine procurement for childhood immunization in Serbia, XIII International Symposium, Symorg 2012, Innovative Management & Business Performance, Session on Healthcare Management, Zlatibor, 2012.

Зборници скупова националног значаја (Категорија M60):

- 1) Seke, K. Immunization of the international travellers [in Serbian], Majski susreti zdravstvenih radnika Srbije, Zbornik radova, Zlatibor, 2002, ISBN: 86-84015-002.
- 2) Seke, K. Surveillance of bacterial meningitis cases in Serbia in the period 1994-2003, [in Serbian], Majski susreti zdravstvenih radnika Srbije, Zbornik radova, Zlatibor, 2004, ISBN: 86-84015-05-3.

Друге публикациије:

- 1) Кристина Секе. Неформална комуникација у концепту епидемијског обавештавања. Монографска публикација. Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, Београд, 2011, ISBN 978-86-7358-051-7.

1.3 Оцена подобности кандидата за рад на предложеној теми

Кандидат Кристина Секе је завршила основне академске студије и мастер академске студије на Факултету организационих наука, Универзитет у Београду. На докторским академским студијама Факултета организационих наука, Универзитета у Београду, положила је све испите предвиђене наставним планом и програмом студија. Узимајући у обзир резултате остварене током досадашњег образовања, научно-истраживачке резултате доказане публиковањем научних радова, као и радно искуство кандидата, закључује се да је Кристина Секе у потпуности квалификована за израду докторске дисертације под називом „Социо-еколошки модел одрживог јавног здравља“.

2. Предмет и циљ истраживања

Предмет истраживања докторске дисертације је откривање законитости и међузависности еколошких, социјалних и економских параметара, датих у три основне димензије одрживог развоја, а које су од значаја за унапређење јавног здравља, са посебним акцентом на социо-еколошку компоненту. Са практичног аспекта, међусобна зависност и понашање детерминанти у одређеним околностима и уочавање ових релација могу дати значајне смернице за дефинисање појава које могу бити од утицаја на јавно здравље, а које су предуслов за остваривање одрживог развоја.

Још давне 1992. године, када је усвојена Декларација у Риу и Агенда 21 (енг. *Earth Summit Agenda 21*) које су представљале базу и полазни корак за будуће проучавање одрживог развоја, здравље људи постављено је као централни аспект одрживог развоја. У Декларацији је јасно истакнуто: „Одрживи развој се у својој основи бави људима. Њихово је право да живе здравим и продуктивним животом, у хармонији са природом“ (UN, 1992).

Везу између одрживог развоја и здравља надаље проучавао је велик број аутора. Порит је закључио да се одрживи развој највећим делом ослања на унапређење физичког и социјалног квалитета живота, а на начин који неће пореметити будуће генерације (Porritt, 2005). Истакао је да лош квалитет животне средине (загађење ваздуха, изложеност токсичним материјама, лош квалитет градње и друго) значајно утиче на здравље људи. Када је у питању социјална и економска димензија одрживог развоја, као значајне факторе истакао је сиромаштво,

економску несигурност, повећану стопу криминала, нарушен породични интегритет и социјалну изолацију. Самим тим, закључио је, да по дефиницији, друштво које је одрживо, не може бити друго него здраво друштво (Porritt, 2005). Надаље, из историјске перспективе, у прилог овој вези иду и евидентни докази, да су пад морбидитета и морталитета у двадесетом веку, били условљени: ограниченом величином породице, унапређеном исхраном, здравијом животном средином и специфичним превентивним мерама, односно унапређеним детерминантама здравља (Corvolan, 1999). До сада је већина земаља поставила своје стратегије одрживог развоја, ослањајући се углавном на три основне димензије: економску, социјалну и димензију животне средине, а већина истиче принципе здравог и праведног друштва, смањење загађења животне средине, постизање одрживе економије и одговорну употребу науке (Adshead, 2006).

Када се говори о односу између здравља и економског напретка, као и њиховом међусобном утицају, треба истаћи да везе које их међусобно повезују и условљавају нису ни мало једноставне (Liu, 2011). Далгринов и Вајтхедов социјални модел здравља истиче неколико основних детерминанти здравља, где су између осталих и социоекономски услови, од којих наводи: приход, образовање и запосленост (Dahlgren, 1991). Далгрин и Вајтхед су пошли од здравственог концепта који је поставио Лалонде још давне 1974. године, (Lalonde, 1974), а постављајући их у међусобне односе акценат су ставили на везе између макро, мезо и микро аспеката детерминанти.

Имајући у виду горе поменуте ауторе и теорије, али и многе друге, може се рећи да је однос јавно здравствених фактора и одрживог развоја изузетно комплексна област са низом различитих могућности посматрања и приступа, а самим тим и са многобројним могућностима за унапређење показатеља које јавно здравље чине одрживим.

Циљ рада је да истражи релације одрживог развоја и јавног здравља, као и међусобне повезаности и утицаје основних елемената одрживог развоја, социјалних, економских и елемената животне средине, а у оквирима концепта јавног здравља. Након истраживања у раду је циљ креирати такав модел одрживог јавног здравља, којим ће бити обухваћено довољно социјалних и еколошких компоненти да би се предложила стратегија будућег развоја и уочиле тачке потребне за интервенцију у циљу унапређења јавног здравља.

Почетна листа библиографских извора која ће се користити приликом израде докторске дисертације:

1. Adshead F, Thorpe A, Rutter J. (2006) .Sustainable development and public health: a national perspective. J R Inst Public Health, 120: 1102-1105.
2. Austin, M. P. 1968. An ordination study of a chalk grassland community. J. Ecol. 56:739-57
3. Austin, M. P. 1987. Models for the analysis of species' response to environmental gradients. Vegetatio 69:35-45
4. Beals, E. W. 1984. Bray-Curtis ordination: an effective strategy for analysis of multivariate ecological data. Adv. Ecol. Res. 14:1-55
5. Bentley M. (2014). An ecological public health approach to understanding the relationships between sustainable urban environments, public health and social equity, Health Promotion International, Volume 29, Issue 3, September 2014, Pages 528–537, <https://doi.org/10.1093/heapro/dat028>
6. Blas, E, Sivasankara Kurup, A & World Health Organization. (2010). Equity, social determinants and public health programmes / editors Erik Blas and Anand Sivasankara Kurup. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/44289>
7. Bley, Simon & Hametner, Markus & Kostetckaia, Mariia & Setz, Ingrid & Abhold, Katrina & Best, Aaron & Evans, Nick & Gerstetter, Christiane & Knoblauch, Doris & Krueger, Ina & Velten, Eike & Rocchi, Ariane & Gschwend, Eva & Kohli, Anik & Rüegge, Bettina &

- Steinemann, Myriam. (2019). Sustainable development in the European Union - 2019 monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context. 10.2785/44964.
8. Braveman, P. A., Cubbin, C., Egerter, S., Williams, D. R., & Pamuk, E. (2010). Socioeconomic disparities in health in the United States: what the patterns tell us. *American journal of public health*, 100 Suppl 1(Suppl 1), S186–S196. doi:10.2105/AJPH.2009.166082
9. Bray, J. R., and J. T. Curtis. 1957. An ordination of the upland forest communities of southern Wisconsin. *Ecol. Mon.* 27:325-49
10. Bronfenbrenner, U. (1977). Toward an experimental ecology of human development. *American Psychologist*, 32(7), 513-531.
11. Bronfenbrenner, U. (1999). Environments in developmental perspective: Theoretical and operational models. In S. L. Friedman & T. D. Wachs (Eds.), *Measuring environment across the life span: Emerging methods and concepts* (pp. 3–28). Washington, DC: American Psychological Association Press.
12. Bronfenbrenner, Urie (1989). Ecological systems theory. In Vasta, Ross. *Annals of Child Development: Vol. 6*. London, UK: Jessica Kingsley Publishers. pp. 187–249
13. Brown D. (2009). Good practice guidelines for indicator development and reporting. Third World Forum on 'Statistics, Knowledge and Policy' Charting Progress, Building Visions, Improving Life 27-30 October 2009 Busan, KOREA
14. Commission on Social Determinants of Health. (2008). Closing the gap in a generation : health equity through action on the social determinants of health : final report of the commission on social determinants of health. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/43943>
15. Corvalan, Carlos & Kjellström, Tord & Smith, Kirk. (1999). Health, Environment and Sustainable Development. *Epidemiology*. 10. 656. 10.1097/00001648-199909000-00036.
16. Council of the European Union Review of the EU Sustainable Development Strategy (EU SDS) - Renewed Strategy, Renewed EU Sustainable Development Strategy as adopted by the European Council on 15/16 June 2006.
17. Craig Morris (2015): Multivariate Analysis of Ecological Data using Canoco 5, 2nd Edition, *African Journal of Range & Forage Science*, DOI: 10.2989/10220119.2015.1015053
18. Curtis, J. T., and R. P. McIntosh. 1951. An upland forest continuum in the prairie-forest border region of Wisconsin. *Ecology* 32:476-96
19. Dahlberg LL, Krug EG. (2002) Violence-a global public health problem. In: Krug E, Dahlberg LL, Mercy JA, Zwi AB, Lozano R, eds. *World Report on Violence and Health*. Geneva, Switzerland: World Health Organization; 1–56.
20. Dalal-Clayton B, Bass S. (2002). *Sustainable Development Strategies: A Resource Book*. Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris and United Nations Development Programme, New York.
21. Dean, H. D., & Fenton, K. A. (2010). Addressing social determinants of health in the prevention and control of HIV/AIDS, viral hepatitis, sexually transmitted infections, and tuberculosis. *Public health reports* (Washington, D.C. : 1974), 125 Suppl 4(Suppl 4), 1–5. doi:10.1177/00333549101250S401
22. Dean, H. D., Williams, K. M., & Fenton, K. A. (2013). From theory to action: applying social determinants of health to public health practice. *Public health reports* (Washington, D.C. : 1974), 128 Suppl 3(Suppl 3), 1–4. doi:10.1177/00333549131286S301
23. De'ath, G. 1999. Principal curves: a new technique for indirect and direct gradient analysis. *Ecology* 80:2237-53
24. Dewalt, D. A., Berkman, N. D., Sheridan, S., Lohr, K. N., & Pignone, M. P. (2004). Literacy and health outcomes: a systematic review of the literature. *Journal of general internal medicine*, 19(12), 1228–1239. doi:10.1111/j.1525-1497.2004.40153.x

25. Diez Roux AV, Mair C. (2010). Neighborhoods and health. *Ann N Y Acad Sci.* 2010;1186:125–45. <https://doi.org/10.1111/j.1749-6632.2009.05333.x>.
26. Digby, P. G. N., and R. A. Kempton. 1987. *Population and Community Biology Series: Multivariate Analysis of Ecological Communities*. Chapman and Hall, London.
27. Dolan, Paul and Metcalfe, Robert (2011) *Measuring subjective wellbeing for public policy: recommendations on measures*. Centre for Economic Performance special papers (CEPSP23). Centre for Economic Performance, London School of Economics and Political Science, London, UK.
28. Durand, M. (2015). The OECD better life initiative: how's life? And the measurement of well-being. *Review of Income and Wealth*, 61, 4–17.
29. Early J. (2016). Health is More than Healthcare: It's time for a Social Ecological Approach. *J Nurs Health Stud.* 2016, 1:1. doi: 10.21767/2574-2825.100002
30. Eleni Tourlouki, Evangelos Polychronopoulos, Akis Zeimbekis, Nikos Tsakountakis, Vassiliki Bountziouka, Eirini Lioliou, Eftichia Papavenetiou, Anna Polystiopi, George Metallinos, Stefanos Tyrovolas, Efthimios Gotsis, Antonia-Leda Matalas, Christos Lionis, Demosthenes B. Panagiotakos, The 'secrets' of the long lived in Mediterranean islands: the MEDIS study, *European Journal of Public Health*, Volume 20, Issue 6, December 2010, Pages 659–664, <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckp192>
31. Elinson J. (1976) *Towards Sociomedical Health Indicators*. In: Sokołowska M., Hołówka J., Ostrowska A. (Eds) *Health, Medicine, Society*. Springer, Dordrecht, DOI https://doi.org/10.1007/978-94-010-1430-4_17 ISBN 978-94-010-1432-8
32. Erik Blas, Johannes Sommerfeld and Anand Sivasankara Kurup (2011). *Social determinants approaches to public health: from concept to practice*, WHO Library Cataloguing-in-Publication Data, ISBN 978 92 4 156413 7
33. Essiet, I. A., Baharom, A., Shahar, H. K., & Uzochukwu, B. (2017). Application of the Socio-Ecological Model to predict physical activity behaviour among Nigerian University students. *The Pan African medical journal*, 26, 110. doi:10.11604/pamj.2017.26.110.10409
34. Etika javnog zdravlja i javno-zdravstveni etički kodeks, Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, 2012. <http://mfub.rs/dotAsset/41836.pdf>
35. European Commission. Strategic Plan 2016–2020* DG Health & Food Safety; 2017. Ref. Ares(2017)6260978 – 20/12/2017 (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/strategic-plan-2016-2020-dg-sante_en_0.pdf accessed 25 October 2018)
36. Eurostat (2011), *Sustainable Development in the European Union — 2011 monitoring report of the EU Sustainable Development Strategy*, Luxembourg: Publications Office of the European Union.
37. Fasham, M. J. R. 1977. A comparison of nonmetric multidimensional scaling, principal components and reciprocal averaging for the ordination of simulated coenoclines and coenoplanes. *Ecology* 58:551-61
38. Fehr, A., Tijhuis, M.J., Hense, S. et al. European Core Health Indicators - status and perspectives. *Arch Public Health* 76, 52 (2018) doi:10.1186/s13690-018-0298-9
39. Francaviglia, R. V. 2000. *The Cast Iron Forest*. University of Texas Press, Austin.
40. Frieden T. R. (2010). A framework for public health action: the health impact pyramid. *American journal of public health*, 100(4), 590–595. doi:10.2105/AJPH.2009.185652
41. Fuhlendorf, S. D., and F. E. Smeins. 1997. Long-term vegetation dynamics mediated by herbivores, weather and fire in a *Juniperus-Quercus* savanna. *J. Veg. Sci.* 8:819-28
42. Furler, John. (2007). Social determinants of health and health inequalities: what role for general practice?. *Health promotion journal of Australia: official journal of Australian Association of Health Promotion Professionals*. 17. 264-5. 10.1071/HE06264.
43. Gauch, H. G., Jr. 1982. *Multivariate Analysis and Community Structure*. Cambridge University Press, Cambridge.
44. Gauch, H. G., Jr. 1982. Noise reduction by eigenvalue ordinations. *Ecology* 63:1643-9

45. Giuseppe Munda & Michela Nardo (2009) Noncompensatory/nonlinear composite indicators for ranking countries: a defensible setting, *Applied Economics*, 41:12, 1513-1523, DOI: 10.1080/00036840601019364
46. Global indicator framework for the Sustainable Development Goals and targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development, United Nations, 2019.
A/RES/71/313E/CN.3/2018/2.
https://unstats.un.org/sdgs/indicators/Global%20Indicator%20Framework%20after%20refinement_Eng.pdf
47. Golden, S. D., & Earp, J. A. L. (2012). Social Ecological Approaches to Individuals and Their Contexts: Twenty Years of Health Education & Behavior Health Promotion Interventions. *Health Education & Behavior*, 39(3), 364–372.
<https://doi.org/10.1177/1090198111418634>
48. Goodall, D. W. 1954. Objective methods for the classification of vegetation. III. An essay in the use of factor analysis. *Austral. J. Bot.* 1:39-63
49. Grime, J. P. 1979. *Plant strategies and vegetation processes*. Wiley & Sons, Chichester.
50. Hak, Tomas & Janoušková, Svatava & Moldan, Bedřich. (2015). Sustainable Development Goals: A need for relevant indicators. *Ecological Indicators*. 60. 565-573.
10.1016/j.ecolind.2015.08.003.
51. Harris K, Holden C, Chen M. Background information on national indicators for social determinants of health. Paper presented to the Secretary's Advisory Committee on National Health Promotion and Disease Prevention Objectives for 2020, National Opinion Research Center; January 5, 2010.
52. Hasan, A., Patel, S., & Satterthwaite, D. (2005). How to Meet the Millennium Development Goals (MDGS) in Urban Areas. *Environment and Urbanization*, 17(1), 3–19.
<https://doi.org/10.1177/095624780501700109>
53. Hill, M. O. 1973. Reciprocal averaging: an eigenvector method of ordination. *J. Ecol.* 61:237-49
54. Hill, M. O. 1979. DECORANA - A FORTRAN program for detrended correspondence analysis an reciprocal averaging. Cornell University, Ithaca, New York.
55. Hill, M. O. 1979. TWINSpan - A FORTRAN programme for arranging multivariate data in an ordered two-way table by classification of individuals and attributes. Cornell University, Ithaca, New York.
56. Hosseinpoor A. R., Bergen N., Schlottheuber A., Grovea Bull J. (2018). Measuring health inequalities in the context of sustainable development goals. *World Health Organ* 2018;96:654–659| doi: <http://dx.doi.org/10.2471/BLT.18.210401>
57. Kaplan A. G. (2006). *Social Determinants of Health*, 2nd Edition. M Marmot and R Wilkinson (eds). Oxford: Oxford University Press, 2006, pp. 376, \$57.50. ISBN: 9780198565895., *International Journal of Epidemiology*, Volume 35, Issue 4, August 2006, Pages 1111–1112, <https://doi.org/10.1093/ije/dyl121>
58. Kirk, M., Tomm-Bonde, L., & Schreiber, R. (2014). Public health reform and health promotion in Canada. *Global Health Promotion*, 21(2), 15–22.
<https://doi.org/10.1177/1757975913512157>
59. Kirk, M., Tomm-Bonde, L., & Schreiber, R. (2014). Public health reform and health promotion in Canada. *Global Health Promotion*, 21(2), 15–22.
<https://doi.org/10.1177/1757975913512157>
60. Kruskal, J. B. 1964. Nonmetric multidimensional scaling: a numerical method. *Psychometrika* 29:115-29
61. Kumar, S., Quinn, S. C., Kim, K. H., Musa, D., Hilyard, K. M., & Freimuth, V. S. (2012). The Social Ecological Model as a Framework for Determinants of 2009 H1N1 Influenza Vaccine Uptake in the United States. *Health Education & Behavior*, 39(2), 229–243.
<https://doi.org/10.1177/1090198111415105>

62. Legendre, P., and L. Legendre. 1998. Numerical Ecology, 2nd English Edition. Elsevier, Amsterdam.
63. Luige Tiina, Ekonomska komisija Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE), Sektor za statistiku: Statistika ciljeva održivog razvoja (SDG): globalna lista indikatora i najnoviji rezultati. Mapiranje indikatora održivog razvoja za Republiku Srbiju, Beograd, 23-26 oktobar, 2018. https://www.stat.gov.rs/media/3876/unece-mapa-puta-za-statistiku-za-sdg_srp-lat.pdf
64. Manly, B. F. J. 1992. Randomization and Monte Carlo methods in biology. Chapman and Hall, New York.
65. Marmot M. (2014). . Review of social determinants and the health divide in the WHO European Region: final report. World Health Organization Regional Office for Europe. UCL Institute of Health Equity Copenhagen, Denmark. ISBN: 978 92 890 0030 7 : http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/251878/Review-of-social-determinants-and-the-health-divide-in-the-WHO-European-Region-FINAL-REPORT.pdf
66. McCune, B. 1997. Influence of noisy environmental data on canonical correspondence analysis. *Ecology* 78:2617-23
67. McIntosh, R. P. 1985. The Background of Ecology. Cambridge University Press, Cambridge, Great Britain.
68. Minchin, P. R. 1987. Simulation of multidimensional community patterns: towards a comprehensive model. *Vegetatio* 71:145-56
69. Mirowsky, J. (2003). Education, Social Status, and Health. New York: Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781351328081>
70. Oksanen, J., and T. Tonteri. 1995. Rate of compositional turnover along gradients and total gradient length. *J. Veg. Sci.* 6:815-24
71. Palmer, M. W. 1986. Pattern in corticolous bryophyte communities of the North Carolina piedmont: Do mosses see the forest or the trees? *Bryologist* 89:59-65
72. Palmer, M. W. 1993. Putting things in even better order: the advantages of canonical correspondence analysis. *Ecology* 74:2215-30
73. Palmer, M. W., and P. S. White. 1994. On the existence of communities. *J. Veg. Sci.* 5:279-82
74. Palmer, M. W. Ordination Methods - an overview. Dostupno na: <http://ordination.okstate.edu/overview.htm>
75. Peet, R. K. 1980. Ordination as a tool for analyzing complex data sets. *Vegetatio* 42:171-4
76. Pielou, E. C. 1984. The Interpretation of Ecological Data: A Primer on Classification and Ordination. Wiley, New York.
77. Pluye, Pierre & Potvin, Louise & Denis, Jean-Louis. (2004). Making public health programs last: Conceptualizing sustainability. *Evaluation and Program Planning*. 27. 121-133. 10.1016/j.evalprogplan.2004.01.001.
78. Porritt, J. (2005). Healthy environment--healthy people: the links between sustainable development and health. *Public health*, 119 11, 952-3 .
79. Prentice, I. C. 1977. Non-metric ordination methods in ecology. *J. Ecol.* 65:85-94
80. Public Health & Environment Department (PHE). Health Security & Environment Cluster (HSE). World Health Organization (WHO) Avenue Appia 20, CH-1211 Geneva 27, Switzerland . Dostupno na: http://www.who.int/hia/green_economy/en/index.html
81. Public Health Agency of Canada: ARCHIVED - Sustainable Development in Public Health: A long term journey begins. Public Health Agency of Canada, Sustainable Development Strategy 2007- 2010 Her Majesty the Queen in Right of Canada (2006) Cat. No. HP5-17/2007E-PDF ISBN 0-662-43762-4
82. Public Health Evaluation and Impact Assessment Consortium (PHEIAC). Evaluation of the Use and Impact of the European Community Health Indicators. European Commission, EU, 2013.

- https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/indicators/docs/echi_report_executive_summary_v20131031.pdf
83. Radojicic, Z., Isljamovic, S., Petrovic, N., & Jeremic, V. (2012). A Novel Approach to Evaluating Sustainable Development (Nowe podejscie do waloryzacji rozwoju zrównoważonego). *Problemy Ekorozwoju-Problems of Sustainable Development*, 7(1), 81-85.
 84. Roberts, D. W. 1986. Ordination on the basis of fuzzy set theory. *Vegetatio* 66:123-31
 85. Sachs, J. D. (2012). From millennium development goals to sustainable development goals. *The Lancet*, 379(9832), 2206-2211.
 86. Sachs, J., Schmidt-Traub, G., Kroll, C., Lafortune, G., Fuller, G. (2019): Sustainable Development Report 2019. New York: Bertelsmann Stiftung and Sustainable Development Solutions Network (SDSN).
 87. Seke, K., Petrovic, N., Jeremic, V. et al. Sustainable development and public health: rating European countries. *BMC Public Health* 13, 77 (2013) doi:10.1186/1471-2458-13-77
 88. Shi, L., Tsai, J., & Kao, S. (2009). Public health, social determinants of health, and public policy. *Journal of Medical Sciences*, 29(2), 43-59.
 89. Stieglitz, J.E., Sen, A., Fitoussi, J.-P., 2009. Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress.
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/118025/118123/Fitoussi+Commission+report>
 90. Stiglitz JE Sen A Fitoussi J-P . 2010 . Mismeasuring Our Lives: Why GDP Doesn't Add Up . The New Press
 91. Strategija javnog zdravlja u Republici Srbiji 2018-2026. godine. Službeni glasnik RS, broj 61; 8. avgust, 2018.
 92. Strategy for Health Care Development of Montenegro. Republic of Montenegro Government of the Republic of Montenegro Ministry of Health, Montenegro, 2003.
http://www.nationalplanningcycles.org/sites/default/files/planning_cycle_repository/montenegro/montenegro.pdf
 93. Šmilauer P., Lepš J. Multivariate Analysis of Ecological Data using Canoco 5. Second Edition, University of South Bohemia, Czech Republic. Cambridge University Press, 2014.
 94. Tallgrass Prairie Preserve. nature.org. The Nature Conservancy. Retrieved March 11, 2012.
 95. ter Braak, C. J. F. 1985. CANOCO - A FORTRAN program for canonical correspondence analysis and detrended correspondence analysis. IWIS-TNO, Wageningen, The Netherlands.
 96. ter Braak, C. J. F. 1986. Canonical correspondence analysis: a new eigenvector technique for multivariate direct gradient analysis. *Ecology* 67:1167-79
 97. ter Braak, C. J. F., and C. W. N. Looman. 1986. Weighted averaging, logistic regression and the Gaussian response model. *Vegetatio* 65:3-11
 98. ter Braak, C. J. F., and C. W. N. Looman. 1987. Regression. Pages 29-77 in R. H. G. Jongman, C. J. F. ter Braak and O. F. R. van Tongeren, editors. *Data Analysis in Community and Landscape Ecology*. Pudoc, Wageningen, The Netherlands.
 99. ter Braak, C. J. F., and I. C. Prentice. 1988. A theory of gradient analysis. *Adv. Ecol. Res.* 18:271-313
 100. ter Braak, C. J. F., and P. Šmilauer. 1998. CANOCO reference manual and User's guide to Canoco for Windows: Software for Canonical Community Ordination (version 4). Microcomputer Power, Ithaca.
 101. Tulchinsky, T., Varavikova, E. (2000). *The New Public Health: an introduction for the 21st Century* (Hardcover), Academic press, UK, 2000. ISBN: 9780127033501
 102. UNECE, OECD, Eurostat, 2008. Measuring Sustainable Development: Report of the Joint Working Party on Statistics for Sustainable Development. New York and Geneva, United Nations.
 103. United Nations, 1982. A World Charter for Nature, United Nations, New York.

104. United Nations, 1992. Earth Summit Agenda 21. The United Nations programme for action from Rio. United Nations Department for Public Information, New York.
105. United Nations, 1995. Copenhagen Declaration on Social Development. World Summit for Social Development, held in March 1995 in Copenhagen, Denmark <http://www.un.org/>
106. United Nations, 2002. Report of the World Summit on Sustainable Development. Johannesburg, South Africa, 26 August-4 Sept 2002. United Nations, New York.
107. United Nations, 2012. Realizing The Future We Want for All. Report to the Secretary-General. UN System Task Team on the Post-2015 UN Development Agenda, New York.
108. United Nations, 2015. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development.
109. United Nations. General Assembly. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Seventieth session Agenda items 15 and 116. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015. A/RES/70/1 https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf
110. United Nations: Agenda 21 Earth Summit the United Nations Programme of Action from Rio. 1992, Rio de Janeiro.
111. Verschuuren, Marieke & Gissler, Mika & Kilpeläinen, Katri & Tuomi-Nikula, Antti & Sihvonen, Ari-Pekka & Thelen, Jürgen & Gaidelyte, Rita & Ghirini, Silvia & Kirsch, Nils & Prochorskas, Remigijus & Scafato, Emanuele & Kramers, Pieter & Aromaa, Arpo. (2013). ECHIM JOINT ACTION ARCHIVES PUBLIC HEALTH.
112. Whittaker, R. H. 1967. Gradient analysis of vegetation. *Biol. Rev.* 42:207-64
113. Whittaker, R. H. 1969. Evolution of diversity in plant communities. *Brookhaven Symp. Biol.* 22:178-95
114. WHO Europe. (2017). Governing for Health Equity and Sustainable Development in Montenegro. World Health Organization, Regional Office for Europe, 2017. http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0014/340205/montenegro-report.pdf?ua=1
115. Williams, D. R., & Collins, C. (2001). Racial Residential Segregation: A Fundamental Cause of Racial Disparities in Health. *Public Health Reports*, 116(5), 404–416. <https://doi.org/10.1093/phr/116.5.404>
116. Williams, David & Mohammed, Selina. (2008). Discrimination and Racial Disparities in Health: Evidence and Needed Research. *Journal of behavioral medicine*. 32. 20-47. 10.1007/s10865-008-9185-0.
117. Wilson, M. V., and C. L. Mohler. 1983. Measuring compositional change along gradients. *Vegetatio* 54:129-41
118. World Health Organization Regional Office for Europe. Health 2020A European policy framework and strategy for the 21st century. European Region approved a new value- and evidence-based health policy framework for the Region, Health 2020, at the session of the WHO Regional Committee for Europe in September 2012. ISBN 978 92 890 0279 0
119. World Health Organization Regional Office for Europe. Strengthening Public Health Capacities and Services in Europe: A Framework for Action European Health Policy Forum for High-Level Government Officials, Andorra La Vella, Andorra, 9-11 March 2011
120. World Health Organization, Commission on Social Determinants of Health. Geneva: WHO; 2008. Closing the gap in a generation: health equity through action on the social determinants of health. Final report of the Commission on Social Determinants of Health.
121. World Health Organization, Regional Office for Europe. Strengthening the Governance of Public Health Services in the Southeastern Europe Health Network (SEENN). World Health Organization, 2018.
122. World Commission on Environment and Development (Brundtland Commission). Our common future. Oxford, Oxford University Press, 1987

3. Полазне хипотезе

На основу дефинисаних проблема и циља истраживања формиране су следеће хипотезе:

Општа хипотеза:

(H0): Могуће је дефинисати јединствен социо-еколошки модел одрживог јавног здравља.

Посебне хипотезе:

(H1): Постоје показатељи одрживог развоја јединствени за предложени модел, који је могуће применити у циљу процене одрживог јавног здравља било које земље.

(H2): На основу предложеног модела могуће је дати прогнозу будуће јавно здравствене ситуације једне земље.

(H3): Социо-еколошки елементи јавног здравља превазилазе социо-економске елементе.

4. Научне методе истраживања

У дисертацији ће се користити опште методе прикупљања података и анализе постојећих научних приступа и резултата у области јавног здравља и одрживог развоја. Користиће се методе дескриптивне и компаративне анализе, као и извођење експеримената помоћу података прикупљених из области јавног здравља, а у циљу показивања оправданости и корисности дефинисања релевантних социо-еколошких индикатора. У том смислу, рад ће се заснивати на:

- Прикупљању података о јавном здрављу.
- Анализи индикатора јавног здравља.
- Изради модела одрживог јавног здравља.
- Методама и техникама експлораторне анализе података.
- Методама за статистичку анализу и обраду података.
- Мултиваријационој статистичкој анализи: класификације и ординације.
- Пројектовању и имплементацији социо-еколошког модела одрживог јавног здравља.

5. Очекивани научни допринос

Требало би истаћи неколико научних доприноса који би могли произаћи из резултата истраживања докторске дисертације:

1. Систематски преглед литературе и критички осврт на досадашња истраживања у предметној области истраживања, где је посебан акценат управо на социјалним и еколошким компонентама модела одрживог јавног здравља.
2. Дефинисање приступа за изградњу социо-еколошког модела одрживог јавног здравља који ће се базирати на класификацији и ординацији релевантних индикатора одрживог развоја.
3. Предлагање методологије за развијање глобалног модела одрживог јавног здравља који ће омогућити евентуалне потребне интервенције улазних параметара. Идеја је да развијени глобални модел може дати процену јавног

здравља на националном нивоу и указати на могуће измене еколошких и социјалних параметара које би могле унапредити жељени излаз.

4. Уочавање могућих места интервенције у дефинисаном моделу у циљу унапређења одрживог јавног здравља, како би се утицај социјалних и еколошких детерминанти усмерио ка здравственим исходима.

Дефинисањем и валидацијом предложеног приступа, дисертација ће проширити научна сазнања у датој области и на тај начин указати на могућности за даља истраживања.

6. План истраживања и структура рада

Сем претраживања релевантне литературе, планира се и извођење експеримента и истраживање које ће се заснивати на прикупљању података из релевантних база података, њиховој анализи и употреби за тестирање постављених хипотеза и налаза истраживања.

У циљу израде и одбране докторске дисертације, планиране активности су:

- Прикупљање информација, анализа и систематизација постојећих научних резултата,
- Претраживање постојећих база, прикупљање и систематизација доступних показатеља одрживог развоја,
- Оцена одрживости постојећих система јавног здравља,
- Представљање социо-еколошког модела одрживог јавног здравља,
- Поређење датог решења са постојећим решењима,
- Валидација предложеног решења,
- Разматрање хипотеза и закључак.

У уводном поглављу биће описани предмет и циљ истраживања докторске дисертација, наведене полазне хипотезе и методе истраживања. У наредном поглављу, биће дат преглед социјалних детерминанти здравља, као и фактора који потичу из животне средине и имају утицај на јавно здравље. Сем тога, у овом поглављу биће речи о примени социо-еколошких модела у јавном здрављу.

У трећем поглављу биће објашњен концепт одрживог развоја, дати глобални циљеви одрживог развоја, као и методологија за процену одрживог развоја, са посебним акцентом на одрживи развој у јавном здрављу. У наредном поглављу биће дат детаљан опис методологије мултиваријационе анализе, методе ординације и класификације, као и *Canoco* програм за мултиваријантну анализу података.

Пето поглавље ће чинити тежиште докторске дисертације. У њему ће бити дефинисани индикатори који ће бити узети у разматрање у циљу дефинисања модела одрживог јавног здравља. Методама ординације и класификације дефинисаће се скуп индикатора који ће чинити основу креираног модела. У шестом поглављу ће бити урађена детаљна студија случаја на практичном примеру.

Последње поглавље ће се односити на закључна разматрања и научни допринос, као и на могуће правце даљих истраживања. Након тога ће бити дат списак коришћене литературе и одговарајући прилози.

Оквирно, структуру докторске дисертације сачињавала би следећа поглавља:

1. Увод
2. Социо-еколошки приступ јавном здрављу
3. Одрживи развој
4. Мултиваријациона статистичка анализа

5. Дизајн социо-еколошког модела
6. Одрживи јавно здравствени систем. Студија примера.
8. Закључак
9. Литература

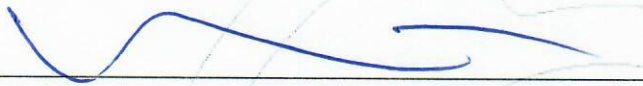
7. Закључак и предлог

Из изложеног се може закључити да кандидат Кристина Секе поседује неопходне истраживачке и професионалне квалификације за успешан рад на докторској дисертацији и испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању за одобрење израде докторске дисертације под насловом „Социо-еколошки модел одрживог јавног здравља“.

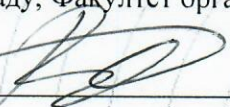
Предложена тема докторске дисертације по предмету истраживања, садржају и очекиваним доприносима представља значајно подручје истраживања, како са теоријског, тако и са аспекта примене у пракси, у области Техничких наука, ужа научна област Менаџмент.

На основу свега наведеног, Комисија за оцену испуњености услова кандидата и научне заснованости теме докторске дисертација предлаже Наставно-научном већу Факултета организационих наука, Универзитета у Београду да одобри израду докторске дисертације под насловом „Социјално-еколошки модел одрживог јавног здравља“ и да се за ментора докторске дисертације именује др Наташа Петровић, редовни професор Факултета организационих наука, Универзитета у Београду.

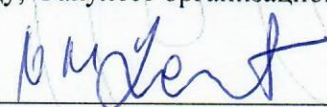
Чланови Комисије:

Проф. др Наташа Петровић, редовни професор – ментор
Универзитет у Београду, Факултет организационих наука

Проф. др Велимир Штавлјанин, редовни професор - члан
Универзитет у Београду, Факултет организационих наука

Проф. др сци мед. Љиљана Марковић-Денић, редовни професор - члан
Универзитет у Београду, Медицински факултет

Београд, 16.1.2020.